Downloaded via the EU tax law app / web

Edizzjoni Provvi?orja

SENTENZA TAL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Is-Seba' Awla)

4 ta' Lulju 2024 (*)

"Rinviju g?al de?i?joni preliminari – Tassazzjoni – Taxxa fuq il-valur mi?jud (VAT) – Direttiva 2006/112/KE – Artikolu 2(1)(?) – Provvista ta' servizzi bi ?las – Artikolu 9(1) – Kun?etti ta' 'persuna taxxabbli' u ta' 'attività ekonomika' – Asso?jazzjoni ming?ajr skop ta' qlig? li twettaq pro?etti ffinanzjati mill-Fond Ewropew g?all-I?vilupp Re?jonali (FE?R) – Provvista ta' servizzi ta' ta?ri? permezz ta' subappaltaturi – Integrazzjoni tal-ammont tas-sussidju fil-valur taxxabbli – Artikolu 73"

Fil-Kaw?a C?87/23,

li g?andha b?ala su??ett talba g?al de?i?joni preliminari skont l-Artikolu 267 TFUE, imressqa mill-Administrat?v? apgabaltiesa (il-Qorti Amministrattiva Re?jonali, il-Latvja), permezz ta' de?i?joni tal-14 ta' Frar 2023, li waslet fil-Qorti tal-?ustizzja fil-15 ta' Frar 2023, fil-pro?edura

Biedr?ba "Latvijas Inform?cijas un komunik?cijas tehnolo?ijas asoci?cija"

vs

Valsts ie??mumu dienests,

IL-QORTI TAL-?USTIZZJA (Is-Seba' Awla),

komposta minn F. Biltgen, President tal-Awla, N. Wahl (Relatur) u J. Passer, Im?allfin,

Avukat ?enerali: J. Kokott,

Re?istratur: A. Calot Escobar,

wara li rat il-pro?edura bil-miktub,

wara li kkunsidrat l-osservazzjonijiet ippre?entati:

– g?all-Biedr?ba "Latvijas Inform?cijas un komunik?cijas tehnolo?ijas asoci?cija", minn A. Leškovi?a, advok?te,

– g?all-Gvern Latvjan, minn J. Davidovi?a, K. Pommere u E. B?rdi?š, b?ala a?enti,

– g?all-Kummissjoni Ewropea, minn P. Carlin, M. Herold u L. Ozola, b?ala a?enti,

wara li semg?et il-konklu?jonijiet tal-Avukata ?enerali fis-seduta tas-7 ta' Marzu 2024,

tag?ti l-pre?enti

Sentenza

1 It-talba g?al de?i?joni preliminari tirrigwarda, essenzjalment, l-interpretazzjoni tal-Artikolu 2(1)(?), tal-Artikolu 9(1) u tal-Artikoli 28 u 73 tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE tat-28 ta' Novembru 2006 dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud (?U 2006, L 347, p. 1, rettifika

fil-?U 2007, L 335, p. 60).

2 Din it-talba tressqet fil-kuntest ta' tilwima bejn il-Biedr?ba "Latvijas Inform?cijas un komunik?cijas tehnolo?ijas asoci?cija", asso?jazzjoni Latvjana tat-teknolo?iji tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni (iktar 'il quddiem l-"Asso?jazzjoni"), u l-Valsts ie??mumu dienests (l-Amministrazzjoni Fiskali, il-Latvja) dwar ir-rifjut, minn din tal-a??ar, li tippermetti lill-Asso?jazzjoni tnaqqas it-taxxa fuq il-valur mi?jud (VAT) b?ala taxxa tal-input fir-rigward tal-fatturi li ntbag?tulha mill-impri?i fornituri tas-servizzi ta' ta?ri? li hija kienet issubappaltat lil dawn tal-a??ar.

Il-kuntest ?uridiku

Id-dritt tal-Unjoni

3 Skont l-Artikolu 2(1) tad-Direttiva 2006/112:

"It-transazzjonijiet li ?ejjin g?andhom ikunu so??etti g?all-VAT:

[...]

(?) il-provvista ta' servizzi bi ?las fit-territorju ta' Stat Membru minn persuna taxxabbli li ta?ixxi b?ala tali;

[...]"

4 L-Artikolu 9(1) ta' din id-direttiva jipprovdi:

"'Persuna taxxabbli' g?andha tfisser kull persuna li, b'mod indipendenti, twettaq fi kwalunkwe post kwalunkwe attività ekonomika, ikun x'ikun l-iskop jew ir-ri?ultati ta' dik l-attività.

Kwalunkwe attività ta' produtturi, kummer?janti jew persuni li jag?tu servizzi, inklu?i attivitajiet fil-minjieri u fl-agrikoltura u attivitajiet fil-professjonijiet, g?andhom jitqiesu b?ala 'attività ekonomika'. L-isfruttament ta' proprjetà tan?ibbli jew intan?ibbli g?al skopijiet ta' d?ul minnha fuq ba?i kontinwa g?andha b'mod partikolari titqies b?ala attività ekonomika."

5 L-Artikolu 28 tal-imsemmija direttiva jipprovdi:

"Fejn persuna taxxabbli li ta?ixxi f'isimha i?da g?all-benefi??ju ta' ?addie?or tie?u parti fi provvista ta' servizzi, hija g?andha ti?i kkunsidrata li r?eviet u pprovdiet dawk is-servizzi hija stess."

6 L-Artikolu 73 tal-istess direttiva huwa fformulat kif ?ej:

"Fir-rigward tal-provvista ta' merkanzija jew servizzi, minbarra kif imsemmi fl-Artikoli 74 sa 77, l-ammont taxxabbli g?andu jinkludi dak kollu li jikkostitwixxi ?las miksub jew li g?andu jinkiseb mill-fornitur, g?all-provvista, mill-konsumatur jew parti terza, inklu?i s-sussidji marbuta direttament mal-prezz tal-provvista."

7 Skont l-Artikolu 132(1) tad-Direttiva 2006/112:

"L-Istati Membri g?andhom je?entaw it-transazzjonijiet li ?ejjin:

[...]

(i) il-provvista ta' edukazzjoni tat-tfal jew ta?-?g?a?ag?, edukazzjoni skolastika jew universitarja, ta?ri? vokazzjonali jew ta?ri? mill-?did, inklu?a l-provvista ta' servizzi u ta' merkanzija li hija relatata mill-qrib mag?hom, minn korpi regolati mid-dritt pubbliku li jkollhom dan b?ala l-g?an

tag?hom jew minn organizzazzjonijiet o?rajn rikonoxxuti mill-Istat Membru kon?ernat b?ala li g?andhom o??etti simili;

[...]"

Id-dritt Latvjan

Il-Li?i dwar it-Taxxa fuq il-Valur Mi?jud

8 Il-Pievienot?s v?rt?bas nodok?a likums (il-Li?i dwar it-Taxxa fuq il-Valur Mi?jud), tad-29 ta' Novembru 2012 (*Latvijas V?stnesis*, 2012, Nru 197), hija ma?suba sabiex tittrasponi d-Direttiva 2006/112 fid-dritt Latvjan.

Il-li?i dwar l-Asso?jazzjonijiet u l-Fondazzjonijiet

9 L-Artikolu 2(1) tal-Biedr?bu un nodibin?jumu likums (il-Li?i dwar l-Asso?jazzjonijiet u l-Fondazzjonijiet), tat-30 ta' Ottubru 2003 (*Latvijas V?stnesis*, 2003, Nru 161), jipprovdi li asso?jazzjoni hija komunità ta' persuni volontarji kkostitwita sabiex jintla?aq g?an ming?ajr skop ta' lukru ddefinit fl-istatut tag?ha.

10 Skont l-Artikolu 7(1) ta' din il-li?i, l-asso?jazzjonijiet u l-fondazzjonijiet g?andhom id-dritt li je?er?itaw, b'mod an?illari, attivitajiet ekonomi?i marbuta mal-manutenzjoni jew mal-u?u tal-beni tag?hom kif ukoll attivitajiet ekonomi?i o?ra bl-g?an li jintla?qu l-g?anijiet tag?hom.

Il-kaw?a prin?ipali u d-domandi preliminari

11 Fl-2016, l-Asso?jazzjoni, li hija stabbilita fil-Latvja, ikkonkludiet ?ew? kuntratti maz-Centr?l? finanšu un l?gumu a?ent?ra (l-A?enzija ?entrali g?all-Finanzjament u g?all-G?oti ta' Kuntratti Pubbli?i, il-Latvja) (iktar 'il quddiem i?-"CFLA") dwar it-twettiq ta' ?ew? pro?etti ta' ta?ri? iffinanzjati mill-Fond Ewropew g?all-I?vilupp Re?jonali (FE?R). Dan kien, minn na?a, pro?ett ta' ta?ri? tal-professjonisti tat-teknolo?ija tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni (iktar 'il quddiem il-"pro?ett TIK") u, min-na?a l-o?ra, pro?ett ta' ta?ri? tal-operaturi ekonomi?i ?g?ar u mikro-operaturi ekonomi?i (iktar 'il quddiem il-"pro?ett OE?M"). L-offerent, fil-kuntest tal-ewwel pro?ett, seta' jkun asso?jazzjoni u, fil-kuntest tat-tieni pro?ett, asso?jazzjoni jew amministrazzjoni pubblika.

12 Fl-ambitu tal-pro?ett TIK, l-Asso?jazzjoni kkonkludiet kuntratti biex tipprovdi servizzi ta' ta?ri? lil benefi?jarji. Skont dawn il-kuntratti, dawn il-benefi?jarji kellhom i?allsu lill-Asso?jazzjoni l-ispejje? tat?ta?ri? u l-VAT korrispondenti, kif ukoll, f'?erti ka?ijiet, spejje? ta' ?estjoni ugwali g?al 5 % jew 10 % tal-ammont tal-g?ajnuna mog?tija lill-Asso?jazzjoni mi?-CFLA u li kellha ti?i ttrasferita lill-imsemmija benefi?jarji fi tmiem il-pro?ett TIK, b'dan l-ammont ji?died bil-VAT. L-asso?jazzjoni kkonkludiet ukoll kuntratti ma' fornituri ta' servizzi ta' ta?ri? sabiex twettaq, f'isimha stess, l-azzjonijiet ta' ta?ri? inkwistjoni. Fi tmiem it-ta?ri?, dawn il-fornituri ffatturawlha l-valur s?i? ta' dawn is-servizzi u applikaw il-VAT. L-asso?jazzjoni ?allset il-fatturi tal-imsemmija fornituri u ddikjarat il-VAT b?ala taxxa tal-input im?allsa. Fi tmiem il-pro?ett, l-Asso?jazzjoni ?allset il-fondi li r?eviet ming?and i?-CFLA lill-benefi?jarji tat-ta?ri? (?lasijiet ta' ammont varjabbli, li jvarjaw minn 30 sa 70 % tal-valur tal-provvista ta' servizzi mog?tija) u ffatturatilhom l-ispejje? ta' ?estjoni tal-pro?ett, sa 5 jew 10 % tal-ammont tal-g?ajnuna mog?tija mi?-CFLA.

13 Fil-kuntest tal-pro?ett OE?M, l-Asso?jazzjoni ?allset b'mod s?i? lill-fornituri tas-servizzi ta' ta?ri?, ?las li jinkludi l-VAT. Il-kuntratt li bis-sa??a tieg?u sar l-imsemmi ?las kien ?ie konklu? bejn l-Asso?jazzjoni, il-fornitur tas-servizzi ta' ta?ri? u l-benefi?jarju ta' dawn is-servizzi. Skont dan il-kuntratt, dan il-benefi?jarju impenja ru?u li jikkofinanzja t-ta?ri? u l-fornitur tas-servizzi kien obbligat i?allas l-ammont li jikkorrispondi g?al dan il-kofinanzjament (30 % tal-?las totali, VAT inklu?a) lill-

Asso?jazzjoni. Il-finanzjament mog?ti mill-FE?R kien jikkostitwixxi 70 % tal-pagament totali, im?allas fi tmiem il-pro?ett lill-Asso?jazzjoni mi?-CFLA, ming?ajr il-VAT.

14 Wara kontroll, l-Amministrazzjoni Fiskali kkontestat il-possibbiltà g?all-Asso?jazzjoni li tnaqqas il-VAT tal-input. Konsegwentement, hija adottat, matul is-sena 2019 u s-sena 2021, tmien de?i?jonijiet li jimponu fuq l-Asso?jazzjoni l-?las ta' somma ta' EUR 87 299.37 b?ala VAT g?all-perijodu dekorribbli mix-xahar ta' Jannar sax-xahar ta' Ottubru 2018, multa li tammonta g?al EUR 611.96 u penali g?al dewmien ta' EUR 7 707.52. Hija rrifjutat ukoll it-talba g?al rimbors imressqa mill-Asso?jazzjoni dwar il-VAT e??essiva kkonstatata g?ax-xhur ta' Lulju u ta' Settembru sa Di?embru 2018, kif ukoll g?ax-xhur ta' Frar, Marzu, Mejju u Di?embru 2019, fl-ammont totali ta' EUR 101 363.24.

15 Skont l-Amministrazzjoni Fiskali, il-pro?etti TIK u OE?M setg?u jitwettqu biss minn asso?jazzjoni jew minn amministrazzjoni pubblika, i?da mhux minn operatur ekonomiku. Fid-dawl tal-assenza ta' skop ta' lukru tal-Asso?jazzjoni u tal-fatt li ma huwiex previst li jsiru profitti fil-kuntest tal-implimentazzjoni ta' dawn il-pro?etti, it-twettiq tal-imsemmija pro?etti ma jistax jitqies b?ala attività ekonomika tal-Asso?jazzjoni. Din tal-a??ar amministrat il-pro?etti u g?amlet il-?lasijiet li jori?inaw mill-fondi Ewropej, li kienu ta' benefi??ju g?all-benefi?jarji tas-servizzi ta' ta?ri?, i?da hija stess ma pprovdietx tali servizzi u g?alhekk ma kellhiex id-dritt g?at-tnaqqis tal-VAT tal-input.

16 L-Asso?jazzjoni kkontestat id-de?i?jonijiet tal-Amministrazzjoni Fiskali, billi qieset li l-istatus ta' asso?jazzjoni tag?ha ma kellux effett fuq id-dritt tag?ha li tnaqqas il-VAT b?ala taxxa tal-input. Hija sostniet li hija kienet irre?istrata fir-re?istru Latvjan tal-persuni taxxabbli su??etti g?all-VAT u li, fil-kuntest tal-pro?etti TIK u OE?M, hija kienet ipprovdiet servizzi ta' ta?ri? b?ala intermedjarja.

17 L-Administrat?v? rajona tiesa (il-Qorti Amministrattiva Distrettwali, il-Latvja) laqg?et ir-rikorsi g?all-annullament ta' dawn id-de?i?jonijiet. L-Amministrazzjoni Fiskali appellat mis-sentenzi inkwistjoni quddiem l-Administrat?v? apgabaltiesa (il-Qorti Amministrattiva Re?jonali, il-Latvja), il-qorti tar-rinviju, li g?aqqdet il-kaw?i kollha mressqa quddiemha relatati ma' dawn is-sentenzi.

18 Huwa f'dawn i?-?irkustanzi li l-Administrat?v? apgabaltiesa (il-Qorti Amministrattiva Re?jonali) idde?idiet li tissospendi l-pro?edura u li tag?mel lill-Qorti tal-?ustizzja d-domandi preliminari li ?ejjin:

"1) L-Artikolu 9(1) tad-Direttiva [2006/112] g?andu ji?i interpretat fis-sens li organizzazzjoni ming?ajr skop ta' lukru li l-attività tag?ha hija inti?a g?all-implimentazzjoni ta' programmi ta' g?ajnuna mill-[FE?R] g?andha titqies b?ala persuna taxxabbli li twettaq attività ekonomika?

2) L-Artikolu 28 tad-Direttiva [2006/112] g?andu ji?i interpretat fis-sens li asso?jazzjoni li fir-realtà ma tipprovdix servizz ta' ta?ri? g?andha xorta wa?da ti?i assimilata mal-fornitur tas-servizz meta s-servizzi jinkisbu ming?and operatur ekonomiku ie?or sabiex ti?i ?gurata l-implimentazzjoni ta' pro?ett ta' g?ajnuna mill-Istat iffinanzjat mill-[FE?R]?

3) Meta l-fornitur tas-servizz jir?ievi biss ming?and id-destinatarju tas-servizz korrispettiv parzjali g?as-servizz ipprovdut (30 %) u l-valur residwu tas-servizz jit?allas fil-forma ta' ?las tal-g?ajnuna ming?and il-[FE?R], il-korrispettiv taxxabbli huwa, skont l-Artikolu 73 tad-Direttiva [2006/112], l-ammont totali li l-fornitur tas-servizz jir?ievi kemm ming?and id-destinatarju tas-servizz kif ukoll ming?and terz fil-forma ta' ?las tal-g?ajnuna?"

Fuq id-domandi preliminari

19 G?andu ji?i kkonstatat li l-ewwel domanda mag?mula mill-qorti tar-rinviju tirrigwarda l-

interpretazzjoni tal-kun?ett ta' "attività ekonomika" li jinsab fl-Artikolu 9(1) tad-Direttiva 2006/112, filwaqt li t-tieni domanda mag?mula minn din il-qorti tirrigwarda, essenzjalment, il-kun?ett ta' "provvista ta' servizzi bi ?las", fis-sens tal-Artikolu 2(1)(?) ta' din id-direttiva, b'rabta mal-Artikolu 28 tal-imsemmija direttiva.

20 Issa, attività tista' ti?i kklassifikata b?ala attività ekonomika, fis-sens tal-Artikolu 9(1) tad-Direttiva 2006/112 biss jekk tikkorrispondi g?al wa?da mit-tran?azzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 2 ta' din id-direttiva (sentenza tat-12 ta' Mejju 2016, Gemeente Borsele u Staatssecretaris van Financiën, C?520/14, EU:C:2016:334, punt 21).

21 G?aldaqstant, g?andna qabelxejn nag?tu risposta g?at-tieni domanda. Ir-risposta li ser ting?ata tippermetti mbag?ad, jekk ikun il-ka?, li ting?ata risposta g?at-tielet domanda, billi ji?i ddeterminat jekk sussidji b?al dawk li, f'dan il-ka?, ing?ataw mi?-CFLA wara li l-FE?R stess kien ?allas dawn is-sussidji lil din tal-a??ar, jid?lux fil-ba?i tat-taxxa ta' servizzi b?al dawk ipprovduti mill-Asso?jazzjoni fil-kuntest tal-pro?etti TIK u OE?M. Fl-a??ar nett, g?andna, jekk ikun hemm lok, ne?aminaw l-ewwel domanda.

Fuq it-tieni domanda

22 Fit-talba tag?ha g?al de?i?joni preliminari, il-qorti tar-rinviju tiddeskrivi l-provvisti ta' servizzi ffatturati mill-Asso?jazzjoni billi tibba?a ru?ha fuq ?ew? karatteristi?i bba?ati fuq il-kuntest tag?hom, ji?ifieri l-u?u minn din tal-a??ar ta' subappalt g?at-twettiq ta' dawn is-servizzi u s-sussidju tal-imsemmija servizzi mill-FE?R, permezz ta?-CFLA.

23 Minn dan jirri?ulta li, permezz ta' din id-domanda, din il-qorti tistaqsi, essenzjalment, jekk l-Artikolu 2(1)(?) tad-Direttiva 2006/112, moqri flimkien mal-Artikolu 28 tag?ha, g?andux ji?i interpretat fis-sens li jikkostitwixxu provvisti ta' servizzi bi ?las provvisti ta' servizzi ta' ta?ri? iffatturati minn asso?jazzjoni ming?ajr skop ta' lukru, subappaltati essenzjalment lil terzi u li bbenefikaw minn sussidji li jori?inaw minn fondi Ewropej li jistg?u jammontaw g?al 70 % tal-ammont totali ta' dawn il-provvisti.

24 Hemm lok li jitfakkar li hija l-qorti tar-rinviju, li g?andha ?urisdizzjoni esklu?iva sabiex tevalwa l-fatti, li g?andha tiddetermina n-natura tat-tran?azzjonijiet inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali (sentenza tat-30 ta' Marzu 2023, Gmina L., C?616/21, EU:C:2023:280, punt 22 u l-?urisprudenza ??itata).

25 B'dan premess, hija l-Qorti tal-?ustizzja li g?andha tipprovdi lil din il-qorti l-elementi kollha ta' interpretazzjoni li jaqg?u ta?t id-dritt tal-Unjoni li jistg?u jkunu utli g?ad-de?i?joni tal-kaw?a li hija adita biha (sentenza tat-30 ta' Marzu 2023, Gmina L., C?616/21, EU:C:2023:280, punt 23 u l-?urisprudenza ??itata).

26 F'dan ir-rigward, mill-?urisprudenza jirri?ulta li provvista ta' servizzi ssir "bi ?las", fis-sens tal-Artikolu 2(1)(?) tad-Direttiva 2006/112, u hija g?alhekk taxxabbli biss meta jkun hemm rabta diretta bejn din il-provvista ta' servizzi, minn na?a, u korrispettiv li l-persuna taxxabbli tkun tassew ir?eviet, min-na?a l-o?ra. Rabta diretta b?al din hija stabbilita fejn ikun hemm, bejn l-awtur tal-provvista ta' servizzi, minn na?a, u l-benefi?jarju tag?hom, min-na?a l-o?ra, relazzjoni ?uridika li fil-kuntest tag?ha ji?u skambjati provvisti re?ipro?i, fejn il-?las li jir?ievi l-awtur ta' dawn it-tran?azzjonijiet jikkostitwixxi l-korrispettiv effettiv tas-servizz ipprovdut lill-imsemmi benefi?jarju (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-30 ta' Marzu 2023, Gmina O., C?612/21, EU:C:2023:279, punt 25 u l-?urisprudenza ??itata).

27 Sabiex tali tran?azzjoni tkun tista' titqies li saret "bi ?las", fis-sens ta' din id-direttiva, ma huwiex ne?essarju, kif jirri?ulta wkoll mill-Artikolu 73 tal-imsemmija direttiva, li l-korrispettiv tal-

provvista ta’ servizzi jinkiseb direttament mid-destinatarju tieg?u, billi dan il-korrispettiv jista’ jinkiseb ukoll minn terz (ara, f’dan is-sens, is-sentenza tat-30 ta’ Marzu 2023, Gmina O., C?612/21, EU:C:2023:279, punt 26 u l-?urisprudenza ??itata).

28 Il-fatt li t-tran?azzjoni inkwistjoni ssir bi prezz og?la jew inqas mill-prezz tal-kost, u, g?aldaqstant, bi prezz og?la jew inqas mill-prezz normali tas-suq, huwa irrilevanti fir-rigward tal-klassifikazzjoni ta’ tran?azzjoni “bi ?las”, peress li tali ?irkustanza ma hijiex ta’ natura li taffettwa r-rabta diretta bejn it-tran?azzjoni mwettqa jew li g?andha titwettaq u l-korrispettiv ir?evut jew li g?andu ji?i r?evut li l-ammont tieg?u huwa ddeterminat minn qabel u skont kriterji stabbiliti sew (ara, f’dan is-sens, is-sentenza tat-30 ta’ Marzu 2023, Gmina O., C?612/21, EU:C:2023:279, punt 27 u l-?urisprudenza ??itata).

29 F’dan il-ka?, mill-informazzjoni pprovduta mill-qorti tar-rinviju jirri?ulta li l-Asso?jazzjoni torganizza, tipprepara materjalment u tikkontrolla ta?ri? inti? g?all-professjonisti tat-teknolo?ija tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni (pro?ett TIK) u g?all-operaturi ekonomi?i ?g?ar u g?all-mikrooperaturi ekonomi?i (pro?ett OE?M), i?da tiddelega lil subappaltaturi l-e?ekuzzjoni ta’ dan it-ta?ri?.

30 Fil-kuntest tal-pro?ett TIK jidher li je?istu flimkien, bla ?sara g?all-verifika mill-qorti tar-rinviju, ?ew? provvisti ta’ servizzi. L-ewwel wa?da torbot lill-benefi?jarju tat-ta?ri? mal-Asso?jazzjoni, li lilha dan il-benefi?jarju j?allas il-prezz mitlub kollu. Wara li ?-CFLA tir?ievi s-sussidju, l-Asso?jazzjoni tittrasferixxi l-ammont dovut lil kull benefi?jarju tas-servizz ta’ ta?ri?, li g?andu l-effett li jnaqqas il-prezz im?allas inizjalment minnu lill-Asso?jazzjoni. It-tieni wa?da tirri?ulta mill-kuntratt konklu? bejn l-Asso?jazzjoni u l-impri?a ta’ ta?ri?, li hija t?allas g?as-servizz ipprovdut.

31 Huwa g?alhekk ?ar li l-Asso?jazzjoni g?andha titqies b?ala l-awtur tal-provvista ta’ servizzi ta’ ta?ri? fir-rigward tal-benefi?jarju tat-ta?ri?. F’dan ir-rigward, huwa irrilevanti li l-Asso?jazzjoni g?a?let, pjuttost milli tirrekluta l-persunal tag?ha stess, li ti?gura s-servizzi ta’ subappaltatur.

32 L-Artikolu 28 tad-Direttiva 2006/112, li l-kliem tieg?u je?i?i li l-persuna taxxabbli ta?ixxi f’isimha stess u g?all-benefi??ju ta’ ?addie?or, ma huwiex g?alhekk rilevanti fil-kuntest ta’ pro?ett b?all-pro?ett TIK, peress li, minn na?a, l-Asso?jazzjoni a?ixxiet f’isem u g?al benefi??ju tag?ha stess meta ffatturat lill-benefi?jarji tat-ta?ri? il-prezz ta’ dan tal-a??ar u, min-na?a l-o?ra, l-impri?a tat-ta?ri? a?ixxiet f’isimha stess u g?all-benefi??ju ta’ ?addie?or, ji?ifieri l-Asso?jazzjoni, meta tat is-servizzi ta’ ta?ri? inkwistjoni, li sussegwentement t?allsu minnha.

33 Fil-kuntest tal-pro?ett OE?M, dejjem bla ?sara g?al verifika mill-qorti tar-rinviju, l-affarijiet jidhru li huma kemxejn differenti, peress li, kif jirri?ulta mill-punt 13 ta’ din is-sentenza, je?isti, b?alma huwa l-ka? g?all-pro?ett TIK, kuntratt bejn l-Asso?jazzjoni u subappaltatur bl-g?an tal-provvista tas-servizz ta’ ta?ri? lill-benefi?jarji tag?ha, i?da r-relazzjoni ma’ dawn tal-a??ar hija hi stess iddefinita f’kuntratt ie?or, ta’ tliet partijiet, bejn l-Asso?jazzjoni, l-impri?a tat-ta?ri? u kull benefi?jarju tat-ta?ri?. Dan il-kuntratt l-ie?or jistipula li dan il-benefi?jarju g?andu j?allas 30 % tal-ispi?a tas-servizz, fejn l-ammont li jikkorrispondi g?al dan il-per?entwali jidher li huwa ffatturat mill-Asso?jazzjoni stess. L-g?oti tas-sussidju mi?-CFLA, sa 70 % tal-prezz tal-provvista ta’ servizzi ta’ ta?ri?, jippermetti g?alhekk lill-Asso?jazzjoni tikseb dan il-prezz kollu.

34 G?aldaqstant, jidher, bla ?sara g?all-verifika mill-qorti tar-rinviju tal-assenza ta' kuntratt ta' mandat bejn l-Asso?jazzjoni u l-impri?a ta' ta?ri?, li, minkejja d-differenza mal-pro?ett TIK li tirrigwarda b'mod partikolari l-e?istenza ta' kuntratt bejn tliet partijiet, huwa wkoll f'isimha proprju u g?all-benefi??ju tag?ha stess li l-Asso?jazzjoni pprovdiet, permezz ta' subappaltatur, is-servizzi ta' ta?ri? inkwistjoni, peress li dawn is-servizzi ma kinux imwettqa mis-subappaltatur f'ismu proprju u g?all-benefi??ju tieg?u stess. G?aldaqstant, fid-dawl tat-talba g?al de?i?joni preliminari, l-Artikolu 28 tad-Direttiva 2006/112 ma japplikax.

35 G?andu jing?ad ukoll fir-rigward ta?-?ew? pro?etti, l-ewwel nett, li l-fatt li l-finanzjament tal-provvista ta' servizzi ta' ta?ri? jori?ina, anki fil-parti l-kbira tieg?u, minn organu b?alma hija ?-CFLA, peress li din tal-a??ar ir?eviet hija stess is-somom inkwistjoni mill-FE?R, ma jipprekludix il-klassifikazzjoni ta' dawn il-provvisti b?ala provvisti ta' servizzi mwettqa bi ?las, kif jirri?ulta espli?itament mill-?urisprudenza mfakkra fil-punt 27 ta' din is-sentenza, li tipprovdi li l-korrispettiv g?all-provvista ta' servizzi jista' jinkiseb minn terz.

36 It-tieni nett, il-fatt li d-d?ul ikkostitwit, minn na?a, mill-?las tal-g?ajnuna li tori?ina, permezz ta?-CFLA, mill-FE?R u, min-na?a l-o?ra, mill-?las tal-benefi?jarji g?as-servizzi ta' ta?ri? ikopri kompletament l-ispejje? tal-Asso?jazzjoni i?da ma jippermettilhiex tag?mel profitt, konformement mal-istatus tag?ha ta' asso?jazzjoni ming?ajr skop ta' lukru, lanqas ma huwa ta' natura li jipprekludi li l-provvisti ta' servizzi inkwistjoni fil-kaw?a prin?ipali ji?u kklassifikati b?ala provvisti mwettqa bi ?las, kif jirri?ulta espressament mill-?urisprudenza msemmija fil-punt 28 ta' din is-sentenza, li tg?id li tran?azzjoni, anki jekk imwettqa bi prezz inqas mill-prezz tal-kost, tista' ti?i kklassifikata b?ala tran?azzjoni mwettqa bi ?las.

37 G?aldaqstant, ir-risposta g?at-tieni domanda g?andha tkun li l-Artikolu 2(1)(?) tad-Direttiva 2006/112 g?andu ji?i interpretat fis-sens li jikkostitwixxu provvisti ta' servizzi bi ?las provvisti ta' servizzi ta' ta?ri? iffatturati minn asso?jazzjoni ming?ajr skop ta' lukru, essenzjalment subappaltati lil terzi u li bbenefikaw minn sussidji li jori?inaw minn fondi Ewropej li jistg?u jammontaw g?al 70 % tal-ammont totali ta' dawn il-provvisti, ming?ajr ma huwa applikabbli l-Artikolu 28 ta' din id-direttiva, fin-nuqqas ta' kuntratt espli?itu ta' mandat li jippermetti li ti?i stabbilita l-e?istenza ta' provvista ta' servizzi ?gurata minn persuna taxxabbli f'isimha stess u g?all-benefi??ju ta' ?addie?or.

Fuq it-tielet domanda

38 Permezz tat-tielet domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk l-Artikolu 73 tad-Direttiva 2006/112 g?andux ji?i interpretat fis-sens li, meta l-fornitur ta' servizz jir?ievi biss ming?and il-benefi?jarju ta' dan is-servizz korrispettiv parzjali g?all-imsemmi servizz, peress li l-korrispettiv tal-valur rimanenti tal-istess servizz jie?u l-forma ta' ?las ta' g?ajnuna permezz ta' ri?orsi mill-FE?R, il-ba?i tat-taxxa tkun tikkorrispondi, madankollu, g?all-ammont totali r?evut mill-fornitur tas-servizz.

39 Kemm mill-?urisprudenza ??itata fil-punt 27 ta' din is-sentenza kif ukoll mill-kunsiderazzjonijiet esposti fil-punt 35 tag?ha jirri?ulta li hemm lok li ting?ata risposta fl-affermattiv g?al din id-domanda. L-Artikolu 73 ta' din id-direttiva g?andu g?alhekk ji?i interpretat fis-sens li s-sussidji m?allsa lil fornitur ta' servizzi minn fond Ewropew g?al provvista ta' servizzi konkreta jid?lu, skont din id-dispo?izzjoni, b?ala ?las miksub min-na?a ta' terz, fil-ba?i tat-taxxa.

Fuq l-ewwel domanda

40 Permezz tal-ewwel domanda tag?ha, il-qorti tar-rinviju tistaqsi jekk l-Artikolu 9(1) tad?Direttiva 2006/112 g?andux ji?i interpretat fis-sens li organizzazzjoni ming?ajr skop ta' lukru li l-attività tag?ha hija inti?a g?all-implimentazzjoni ta' programmi ta' g?ajnuna mill-Istat iffinanzjati mill-FE?R g?andha titqies b?ala persuna taxxabbli li twettaq attività ekonomika.

41 F'dan ir-rigward, fl-ewwel lok, g?andu jitfakkar li, bla ?sara g?all-evalwazzjoni li g?andha ssir mill-qorti tar-rinviju dwar il-fatti tal-kaw?a prin?ipali, mir-risposta g?at-tieni domanda jirri?ulta li l-provvisti ta' servizzi ta' ta?ri? inkwistjoni jissodisfaw il-kriterji li jippermettu li ji?u kklassifikati b?ala provvisti ta' servizzi bi ?las fis-sens tal-Artikolu 2(1)(?) tad-Direttiva 2006/112, b'tali mod li din il-kundizzjoni ne?essarja, i?da mhux suffi?jenti, sabiex ji?i kkonstatat l-e?er?izzju ta' attività ekonomika hija ssodisfatta.

42 Fit-tieni lok, l-anali?i tal-formulazzjoni tal-Artikolu 9(1) ta' din id-direttiva, filwaqt li turi b'mod ?ar il-portata tal-kamp ta' applikazzjoni tal-kun?ett ta' "attività ekonomika", tippre?i?a wkoll in-natura o??ettiva tieg?u, fis-sens li l-attività hija meqjusa fiha nnifisha, indipendentement mill-g?anijiet tag?ha jew mir-ri?ultati tag?ha (sentenzi tat-30 ta' Marzu 2023, Gmina O., C?612/21, EU:C:2023:279, punt 33 u l-?urisprudenza ??itata, kif ukoll tat-30 ta' Marzu 2023, Gmina L., C?616/21, EU:C:2023:280, punt 41 u l-?urisprudenza ??itata).

43 G?aldaqstant, il-fatt li, min?abba l-forma so?jali tag?ha, persuna ?uridika tista' te?er?ita attività ekonomika b?ala professjoni li trendi qlig? biss b'mod komplementari ma jaffettwax l-e?istenza ta' attività ekonomika inti?a li tikseb d?ul fuq ba?i kontinwa, li tikkostitwixxi l-kriterju tal-attività ekonomika, fis-sens tal-Artikolu 9(1) tal-imsemmija direttiva (ara, f'dan is-sens, is-sentenza tat-2 ta' ?unju 2016, Lajvér, C?263/15, EU:C:2016:392, punt 35 u l-?urisprudenza ??itata).

44 Konsegwentement, fil-kaw?a prin?ipali, huwa min?abba interpretazzjoni ?baljata ta' din id-dispo?izzjoni li l-Amministrazzjoni Fiskali qieset li s-sempli?i status ta' asso?jazzjoni ming?ajr skop ta' lukru tar-rikorrenti fil-kaw?a prin?ipali jostakola l-e?er?izzju minnha ta' attività ekonomika fis-sens tal-imsemmija dispo?izzjoni.

45 Fit-tielet lok, il-fatt li t-ta?ri? ikkon?ernat kien iffinanzjat fil-parti l-kbira tieg?u minn g?ajnuna li tori?ina mill-FE?R ma jistax ikollu effett fuq il-kwistjoni dwar jekk l-attività mwettqa mill-Asso?jazzjoni hijiex ta' natura ekonomika jew le, peress li l-kun?ett ta' "attività ekonomika", min?abba n-natura o??ettiva tieg?u mfakkra fil-punt 42 ta' din is-sentenza, japplika indipendentement mill-mod ta' finanzjament mag??ul mill-operatur ikkon?ernat, inklu? fil-ka? ta' sussidji pubbli?i (sentenza tat-2 ta' ?unju 2016, Lajvér, C?263/15, EU:C:2016:392, punt 38 u l-?urisprudenza ??itata).

46 Fir-raba' lok, fid-dawl tad-diffikultà li titfassal definizzjoni pre?i?a tal-attività ekonomika, g?andhom ji?u analizzati l-kundizzjonijiet kollha li fihom din titwettaq, billi ssir evalwazzjoni ka? b'ka?, b'riferiment g?al dak li jkun l-a?ir tat-tip ta' imprenditur attiv fil-qasam ikkon?ernat (sentenzi tat-30 ta' Marzu 2023, Gmina O., C?612/21, EU:C:2023:279, punt 35 u l-?urisprudenza ??itata, kif ukoll tat-30 ta' Marzu 2023, Gmina L., C?616/21, EU:C:2023:280, punt 43 u l-?urisprudenza ??itata), ji?ifieri, f'dan il-ka?, impri?a attiva fil-qasam tal-organizzazzjoni u tal-provvista ta' servizzi ta' ta?ri?.

47 F'dan ir-rigward, huwa minnu li l-fatt li, billi tiffissa l-prezz tal-provvisti ta' servizzi ta' ta?ri? li hija tiffattura lill-benefi?jarji ta' dawn is-servizzi, l-Asso?jazzjoni tfittex biss li tkopri l-ispejje? tal-funzjonament tag?ha sabiex til?aq il-bilan? finanzjarju jidher li ma jikkorrispondix mal-a?ir tipiku ta' imprenditur, ikun liema jkun, li huwa dak li jfittex il-profittabbiltà tal-impri?a tieg?u.

48 Madankollu, din l-anali?i ma tikkorrispondix mat-test tal-Artikolu 9(1) tad-Direttiva 2006/112

u lanqas ma hija kkorroborata mill-elementi fattwali li jinsabu fid-de?i?joni tar-rinviju.

49 Qabelxejn, mill-kliem ta’ din id-dispo?izzjoni jirri?ulta li huwa kkunsidrat persuna taxxabbli kull min je?er?ita, b’mod indipendenti, attività ekonomika indipendentement mill-g?anijiet jew mir-ri?ultati ta’ din l-attività. Minn dan jirri?ulta li l-g?an li jinkiseb is-sempli?i bilan? tal-kontijiet tag?ha, imfittex mill-Asso?jazzjoni, ma jistax ikun bi??ejjed sabiex ti?i esklu?a l-possibbiltà li din tal-a??ar te?er?ita attività ekonomika. G?all-istess ra?uni, impri?a li tfittex li tag?mel profitti, i?da li l-attività tag?ha tkun ta’ defi?it fit-tul, pere?empju min?abba nuqqas ta’ prestazzjoni tajba, xorta tibqa’ persuna taxxabbli jekk l-anali?i tal-kundizzjonijiet kollha li fihom din l-attività hija e?er?itata, imfakkra fil-punt 46 ta’ din is-sentenza, twassal sabiex l-imsemmija attività titqies li hija ta’ natura ekonomika.

50 Sussegwentement, l-Asso?jazzjoni ta?ixxi b?ala impri?a li torganizza u ti?gura ta?ri? meta hija timplimenta l-pro?etti ta’ ta?ri? iffinanzjati mill-FE?R, permezz ta?-CFLA. B’mod partikolari, hija tfittex pro?etti, klijenti kif ukoll persuni li j?arr?u, li minnhom hija takkwista s-servizzi fl-ambitu ta’ subappalt. Hija tippro?edi bil-?las ta’ parti mill-prezz mill-benefi?jarji tal-provvisti ta’ servizzi ta’ ta?ri?, tevalwa l-livell ta’ g?arfien tag?hom u ti?bor il-kummenti tag?hom dwar it-ta?ri?, li jikkorrispondi g?al st?arri? tipiku tal-kwalità.

51 Lanqas ma huwa kkontestat li l-Asso?jazzjoni g?andha persunal tag?ha stess g?all-organizzazzjoni tal-pro?etti tag?ha, minbarra s-subappaltaturi li g?alihom hija tirrikorri. G?andu jitfakkar, f’dan ir-rigward tal-a??ar, li s-subappalt huwa g?al kollox komuni fl-ambitu tal-?ajja ekonomika.

52 Minn dan isegwi li, minn barra, l-Asso?jazzjoni tidher li hija fornitur ta’ servizzi ta’ ta?ri? jew ta’ organizzazzjoni ta’ tali servizzi paragunabbli ma’ kull operatur ekonomiku ie?or pre?enti fl-istess suq, li mieg?u g?alhekk hija tikkompeti.

53 Fl-a??ar nett, anki jekk il-fatt li parti kbira mill-finanzjament tag?ha jirri?ulta minn sussidji pubbli?i jidher li jintrodu?i in?ertezza fir-rigward tal-vijabbiltà ekonomika tal-Asso?jazzjoni, g?andu ji?i enfasizzat li dawn is-sussidji u l-ammont prevedibbli tag?hom jikkostitwixxu elementi li abba?i tag?hom l-Asso?jazzjoni tistabbilixxi l-pjan ta’ xog?ol tag?ha u t-tiftix tag?ha g?al klijenti.

54 Minn dawn il-kunsiderazzjonijiet kollha jirri?ulta li entità ming?ajr skop ta’ lukru b?alma hija l-Asso?jazzjoni g?andha titqies b?ala persuna taxxabbli li te?er?ita attività ekonomika fis-sens tal-Artikolu 9(1) tad-Direttiva 2006/112, b’tali mod li l-provvisti ta’ servizzi ta’ ta?ri? li hija tiffattura jaqg?u fil-kamp ta’ applikazzjoni ta’ din id-dispo?izzjoni.

55 B’dan premess, hija madankollu l-qorti tar-rinviju li g?andha tivverifika li tali provvisti ta’ servizzi ma jaqg?ux fil-kamp ta’ applikazzjoni tal-e?enzjoni prevista fl-Artikolu 132(1)(i) ta’ din id-direttiva, dwar “ta?ri? vokazzjonali jew ta?ri? mill-?did”, peress li l-Qorti tal-?ustizzja ma ?ietx adita b’din il-kwistjoni u ma g?andhiex informazzjoni fil-pro?ess li tippermettilha tippronunzja ru?ha fir-rigward.

56 Fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet premessi, ir-risposta g?all-ewwel domanda g?andha tkun li l-Artikolu 9(1) tad-Direttiva 2006/112 g?andu ji?i interpretat fis-sens li l-istatus ta’ asso?jazzjoni ming?ajr skop ta’ lukru li g?andha asso?jazzjoni ma jipprekludix li, fi tmiem anali?i li tie?u inkunsiderazzjoni ?-?irkustanzi kollha tal-attività tag?ha u, b’mod partikolari, il-fatt li din l-attività tkun paragunabbli mal-a?ir tipiku ta’ operatur ekonomiku tal-istess settur, din l-asso?jazzjoni tkun tista’ titqies b?ala persuna taxxabbli li te?er?ita attività ekonomika fis-sens ta’ din id-dispo?izzjoni.

Fuq l-ispejje?

57 Peress li l-pro?edura g?andha, fir-rigward tal-partijiet fil-kaw?a prin?ipali, in-natura ta' kwistjoni mqajma quddiem il-qorti tar-rinviju, hija dik il-qorti li g?andha tidde?iedi fuq l-ispejje?. L-ispejje? sostnuti g?as-sottomissjoni tal-osservazzjonijiet lill-Qorti tal-?ustizzja, barra dawk tal-imsemmija partijiet, ma jistg?ux jit?allsu lura.

G?al dawn il-motivi, Il-Qorti tal-?ustizzja (Is-Seba' Awla) taqta' u tidde?iedi:

1) **L-Artikolu 2(1)(?) tad-Direttiva tal-Kunsill 2006/112/KE tat-28 ta' Novembru 2006 dwar is-sistema komuni ta' taxxa fuq il-valur mi?jud,**

g?andu ji?i interpretat fis-sens li:

jikkostitwixxu provvisti ta' servizzi bi ?las provvisti ta' servizzi ta' ta?ri? iffatturati minn asso?jazzjoni ming?ajr skop ta' lukru, essenzjalment subappaltati lil terzi u li bbenefikaw minn sussidji li jori?inaw minn fondi Ewropej li jistg?u jammontaw g?al 70 % tal-ammont totali ta' dawn il-provvisti, ming?ajr ma huwa applikabbli l-Artikolu 28 ta' din id-direttiva, fin-nuqqas ta' kuntratt espli?itu ta' mandat li jippermetti li ti?i stabbilita l-e?istenza ta' provvista ta' servizzi ?gurata minn persuna taxxabbli f'isimha proprju u g?all-benefi??ju ta' ?addie?or.

2) **L-Artikolu 73 tad-Direttiva 2006/112**

g?andu ji?i interpretat fis-sens li:

is-sussidji m?allsa lil fornitur tas-servizzi minn fond Ewropew g?al provvista ta' servizzi konkreta jid?lu, skont din id-dispo?izzjoni, b?ala ?las miksub minn terz, fil-ba?i tat-taxxa.

3) **L-Artikolu 9(1) tad-Direttiva 2006/112**

g?andu ji?i interpretat fis-sens li:

l-istatus ta' asso?jazzjoni ming?ajr skop ta' lukru li asso?jazzjoni g?andha ma jipprekludix li, fi tmiem anali?i li tie?u inkunsiderazzjoni ?-?irkustanzi kollha tal-attività tag?ha u, b'mod partikolari, il-fatt li din l-attività tkun paragunabbli mal-a?ir tipiku ta' operatur ekonomiku tal-istess settur, din l-asso?jazzjoni tkun tista' titqies li hija persuna taxxabbli li te?er?ita attività ekonomika fis-sens ta' din id-dispo?izzjoni.

Firem

* Lingwa tal-kaw?a: il-Latvjan.